

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก ความผูกพันต่อองค์การ และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ในวิสาหกิจขนาดย่อม ประเภทอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก” โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาระดับการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก ระดับความผูกพันต่อองค์การ ระดับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ของพนักงานในวิสาหกิจขนาดย่อมประเภทอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร รวมไปถึงการศึกษาเพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก ความผูกพันต่อองค์การ และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ และการศึกษาเพื่อสร้างสมการการทำนายการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกและความผูกพันต่อองค์การ ต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ในวิสาหกิจขนาดย่อม ประเภทอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุงาน และตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก โดยผู้วิจัยได้ทำการแปล ปรับปรุง และพัฒนาจากแบบสอบถามการรับรู้บรรยากาศองค์การของลิทวิน และสตริงเจอร์ (Litwin and Stringer, 1968) โดยมีข้อคำถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 59 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอยู่ที่ 0.931

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความผูกพันต่อองค์การ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การตามแนวคิดของอัลเลน และไมเยอร์ (Allen and Meyer, 1996) โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุง และพัฒนาจากแบบสอบถามความผูกพันต่อองค์การของนงเยาว์ แก้วมรกต (2542) โดยมีข้อคำถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 24 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอยู่ที่ 0.819

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเองตามแนวคิดของจี อิง หลี ฟา และคณะ (Jiing-Lih Farh et al., 2000) โดยมีข้อคำถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 45 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอยู่ที่ 0.913

สำหรับการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS for Windows) เพื่อคำนวณหาค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์สมการความถดถอยพหุคูณแบบขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis)

1.สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้นำเสนอไปแล้วเบื้องต้น (ในบทที่ 4) ผู้วิจัยจึงขอสรุปผลการวิจัยดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพนักงานในองค์การวิสาหกิจขนาดย่อม ประเภทอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก ในกลุ่มผู้ผลิตที่ใช้เม็ดพลาสติกเป็นวัตถุดิบในการผลิต และกลุ่มผู้ผลิตที่ใช้ฟิล์มพลาสติกเป็นวัตถุดิบในการผลิต ที่มีจำนวนพนักงานในองค์การตั้งแต่ 25 – 50 คน ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 321 คน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 60.7 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากเป็นพนักงานในสายการผลิต ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 46.7 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุงานอยู่ในช่วง 1-3 ปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 29.6

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ระดับการรับรู้บรรยากาศขององค์การในเชิงบวก ความผูกพันต่อองค์การ และพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ระดับการรับรู้บรรยากาศขององค์การในเชิงบวก

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานในองค์การวิสาหกิจขนาดย่อม ประเภทอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก ในกลุ่มผู้ผลิตที่ใช้เม็ดพลาสติกเป็นวัตถุดิบในการผลิต และกลุ่มผู้ผลิตที่ใช้ฟิล์มพลาสติกเป็นวัตถุดิบในการผลิต ที่มีจำนวนพนักงานในองค์การตั้งแต่ 25 – 50 คน ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีการรับรู้บรรยากาศขององค์การในเชิงบวกโดยรวมอยู่ในระดับดีปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ซึ่งเมื่อพิจารณาการรับรู้บรรยากาศขององค์การในเชิงบวกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้บรรยากาศขององค์การในเชิงบวก

ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard) ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.73) และด้านความเสี่ยง (Risk) ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.65) อยู่ในระดับดีมาก ส่วนการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกด้านที่เหลือ นั้นกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกในระดับดีปานกลาง โดยสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านความอบอุ่น (Warmth) ($\bar{X}=3.66$, S.D.=0.69) ด้านการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร (Identity) ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.58) ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.51) ด้านการสนับสนุน (Support) ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.58) ด้านความขัดแย้ง (Conflict) ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.83) ด้านโครงสร้างขององค์กร (Organizational Structure) ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.61) และด้านการให้รางวัลและการลงโทษ (Reward and Punishment) ($\bar{X}=3.27$, S.D.=0.69) ตามลำดับ

2.2 ระดับความผูกพันต่อองค์กร

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานในองค์กรวิสาหกิจขนาดย่อม ประเภทอุตสาหกรรมการผลิตถุงพลาสติก ในกลุ่มผู้ผลิตที่ใช้เม็ดพลาสติกเป็นวัตถุดิบในการผลิต และกลุ่มผู้ผลิตที่ใช้ฟิล์มพลาสติกเป็นวัตถุดิบในการผลิต ที่มีจำนวนพนักงานในองค์กรตั้งแต่ 25 – 50 คน ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีความผูกพันต่อองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 ซึ่งเมื่อพิจารณาความผูกพันต่อองค์กรเป็นรายด้านแล้ว พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันต่อองค์กรในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของความผูกพันต่อองค์กรในแต่ละด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ความผูกพันต่อองค์กรด้านจิตใจ (Affective commitment) ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.64) ความผูกพันต่อองค์กรด้านบรรทัดฐาน (Normative commitment) ($\bar{X}=3.15$, S.D.=0.57) และความผูกพันต่อองค์กรด้านความคงอยู่กับองค์กร (Continuance commitment) ($\bar{X}=3.03$, S.D.=0.62) ตามลำดับ

2.3 ระดับพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานในองค์กรวิสาหกิจขนาดย่อม ประเภทอุตสาหกรรมการผลิตถุงพลาสติก ในกลุ่มผู้ผลิตที่ใช้เม็ดพลาสติกเป็นวัตถุดิบในการผลิต และกลุ่มผู้ผลิตที่ใช้ฟิล์มพลาสติกเป็นวัตถุดิบในการผลิต ที่มีจำนวนพนักงานในองค์กรตั้งแต่ 25 – 50 คน ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.85 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ซึ่งเมื่อพิจารณาพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรเป็นรายด้านแล้ว พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรด้านพฤติกรรมของตนเอง (Self-Domain) ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.54) ด้านพฤติกรรมต่อ

สังคม (Society domain) ($\bar{X}$ =4.00, S.D.=0.57) และด้านพฤติกรรมขององค์กร (The Organization Domain) ($\bar{X}$ =3.79, S.D.=0.61) มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ส่วนพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรด้านพฤติกรรมต่อกลุ่ม (The Group Domain) นั้น มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.61, S.D.=0.71)

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน และการสร้างสมการทำนายพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรจากการรับรู้บรรยากาศองค์กรในเชิงบวก และความผูกพันต่อองค์กร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์สมการความถดถอยพหุคูณแบบขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ตามตารางที่ 5.1 ดังนี้

ตารางที่ 5.1

แสดงผลการสรุปการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1 การรับรู้บรรยากาศองค์กรในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .621, p < .01$)
สมมติฐานที่ 1.1 การรับรู้บรรยากาศองค์กรในเชิงบวกด้านโครงสร้างองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .354, p < .01$)
สมมติฐานที่ 1.2 การรับรู้บรรยากาศองค์กรในเชิงบวกด้านความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .225, p < .01$)
สมมติฐานที่ 1.3 การรับรู้บรรยากาศองค์กรในเชิงบวกด้านความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .367, p < .01$)
สมมติฐานที่ 1.4 การรับรู้บรรยากาศองค์กรในเชิงบวกด้านการสนับสนุนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .490, p < .01$)
สมมติฐานที่ 1.5 การรับรู้บรรยากาศองค์กรในเชิงบวกด้านการให้รางวัลและการลงโทษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .481, p < .01$)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

แสดงผลการสรุปการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1.6 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกด้านความขัดแย้งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .353, p < .01$)
สมมติฐานที่ 1.7 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .565, p < .01$)
สมมติฐานที่ 1.8 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกด้านการเป็นส่วนหนึ่งขององค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .627, p < .01$)
สมมติฐานที่ 1.9 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกด้านความได้เปรียบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .543, p < .01$)
สมมติฐานที่ 2 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .434, p < .01$)
สมมติฐานที่ 2.1 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในด้านพฤติกรรมของตนเอง	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .316, p < .01$)
สมมติฐานที่ 2.2 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในด้านพฤติกรรมต่อกลุ่ม	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .284, p < .01$)
สมมติฐานที่ 2.3 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในด้านพฤติกรรมขององค์การ	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .457, p < .01$)
สมมติฐานที่ 2.4 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในด้านพฤติกรรมต่อสังคม	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .364, p < .01$)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

แสดงผลการสรุปการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3 ความผูกพันต่อองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .292, p < .01$)
สมมติฐานที่ 3.1 ความผูกพันต่อองค์การด้านจิตใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .268, p < .01$)
สมมติฐานที่ 3.2 ความผูกพันต่อองค์การด้านการคงอยู่กับองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .114, p < .05$)
สมมติฐานที่ 3.3 ความผูกพันต่อองค์การด้านบรรทัดฐานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ	ยอมรับสมมติฐาน ($r = .259, p < .01$)
สมมติฐานที่ 4 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก ความผูกพันต่อองค์การ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ	ยอมรับสมมติฐาน เพียงบางส่วน (กล่าวคือ การรับรู้ บรรยากาศองค์การ ในเชิงบวกสามารถ ทำนายพฤติกรรม กรเป็นสมาชิกที่ดี ขององค์การได้ ร้อยละ 18.8)

จากการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบขั้น เพื่อหาสมการทำนายพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกโดยรวม สามารถทำนายพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การได้ร้อยละ 18.8 โดยสามารถเขียนสมการการทำนาย ได้ดังนี้

$$\text{พฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ} = 2.230 + 0.456 (\text{การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก})$$

2. การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก ความผูกพันต่อองค์การ และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ในวิสาหกิจขนาดย่อม ประเภทอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก สามารถอภิปรายผลการวิจัยจากผลการทดสอบ สมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ

จากการศึกษา พบว่า การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.621 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาของ ประธีร์ ธีระฐิตยากร (2549) ซึ่งพบว่า การรับรู้บรรยากาศองค์การของพนักงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การในทุกด้าน โดยเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ (ตามสมมติฐานที่ 1.1-1.9) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 พบว่าการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกด้านโครงสร้างองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ ($r = 0.354, p < 0.01$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของน้ำอ้อย สท้านไผท (2547) ที่พบว่าทัศนคติทางบวกต่อนโยบายการปรับเปลี่ยนโครงสร้างมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการที่พนักงานมีการรับรู้ว่าองค์การมีโครงสร้างที่ดี มีนโยบายการบริหารและการแบ่งสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน มีลำดับขั้นต่อนและแบบแผนในการทำงานที่รวดเร็ว รวมไปถึงการมีกฎระเบียบข้อบังคับขององค์การที่อำนวยความสะดวกให้กับการทำงานของพนักงาน ทำให้พนักงานมีความเข้าใจและยอมรับในนโยบายการบริหาร และกฎระเบียบต่างๆที่องค์การระบุไว้ได้มากยิ่งขึ้น ประกอบกับวิสาหกิจขนาดย่อม เป็นธุรกิจที่มีโครงสร้างในการทำงานไม่ซับซ้อน (มุสดี รุมาคม, 2540, น.11) พนักงานจึงสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันภายในองค์การได้อย่างทั่วถึง ทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ และเกิดความผูกพันต่อองค์การนั่นเอง

สมมติฐานที่ 1.2 พบว่าการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกด้านความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ ($r = 0.225, p < 0.01$) อาจเนื่องจากการที่พนักงานได้รับภาระหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับความรู้

ความสามารถของตน ทำให้พนักงานเกิดความมุ่งมั่นและตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ โดยความพยายาม หรือความทุ่มเทที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดความผูกพันต่องานที่ตนได้รับมอบหมาย รวมไปถึงความผูกพันต่อองค์การที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ในที่สุด (ประธีร์ ธีรวิฑูตยาภูล, 2549, น.96)

สมมติฐานที่ 1.3 พบว่าการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกด้านความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ ($r = 0.367, p < 0.01$) โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของธนพร จงวิทยาดี (2544) ซึ่งพบว่าการรับรู้บรรยากาศองค์การด้านสัมพันธภาพในหน่วยงาน (สอดคล้องกับด้านความอบอุ่นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การด้านจิตใจ อาจเนื่องจากการที่พนักงานรู้สึกว่าได้ได้รับความชอบพจากเพื่อนร่วมงาน หรือการได้รับความเป็นกันเองจากผู้บังคับบัญชา ส่งผลให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นสมาชิกคนหนึ่งขององค์การ ประกอบกับการทำงานในอุตสาหกรรมการผลิตนั้นเป็นกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่องกันเป็นระบบ ดังนั้นหากพนักงานมีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานที่ดี จะช่วยให้พนักงานสามารถทำงานได้อย่างมีความสุข ความสบายใจ อันจะส่งผลให้พนักงานเกิดความรู้สึกผูกพันกับเพื่อนร่วมงาน และอยากทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานต่อไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้พนักงานมีความผูกพันต่อองค์การเพิ่มมากขึ้น

สมมติฐานที่ 1.4 พบว่าการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกด้านการสนับสนุนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ ($r = 0.490, p < 0.01$) อาจเนื่องจากการที่พนักงานรู้สึกว่าได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา รวมไปถึงการได้รับความไว้วางใจ และการได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานในองค์การ ส่งผลให้พนักงานรู้สึกถึงความเป็นสมาชิกคนหนึ่งในองค์การ มีความสุข ความสบายใจในการทำงาน อีกทั้งยังเป็นแรงกระตุ้นให้พนักงานมีแรงจูงใจในการทำงานที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น และก่อให้เกิดความผูกพันต่อองค์การตามมา (ประภารัตน์ แบนขุนทด, 2544, น.63)

สมมติฐานที่ 1.5 พบว่าการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกด้านการให้รางวัลและการลงโทษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ ($r = 0.481, p < 0.01$) ด้วยเหตุผลว่า ความเท่าเทียมและความยุติธรรมในการให้รางวัล การให้ค่าตอบแทน การจัดสวัสดิการ การเลื่อนขั้นในองค์การ เปรียบเสมือนแรงจูงใจที่สำคัญในการกระตุ้นให้พนักงานทุ่มเทกับการทำงานในองค์การ ซึ่งหากองค์การสามารถตอบสนองค่านิยมและความต้องการของพนักงานได้ จะทำให้พนักงานเกิดความผูกพันต่อองค์การตามมานั่นเอง (ทิพย์สุดา เมธีพลกุล, 2550, น.95)

สมมติฐานที่ 1.7 พบว่าการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ ($r = 0.565, p < 0.01$) เนื่องจากการที่องค์การมีการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีประเมินผลการปฏิบัติงานอย่าง

เป็นระบบ ทำให้พนักงานเกิดความพยายามที่จะทำงานให้กับองค์กรมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ตนมีผลการปฏิบัติงานที่ดี ส่งผลให้พนักงานเกิดความผูกพันต่อองค์กร ทั้งนี้จากผลการศึกษาในสมมติฐานที่ 1.1, 1.2, 1.4, 1.5 และ 1.7 นั้นสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาของวัชรินทร์ วิจิตรวงศ์ (2548) ซึ่งพบว่าผลการรับรู้บรรยากาศขององค์กรด้านโครงสร้าง ด้านลักษณะงาน (สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ในด้านความรับผิดชอบ) ด้านการบริหารงานของผู้บังคับบัญชา (สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ในด้านการสนับสนุน ด้านการให้รางวัลและการลงโทษ และด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน) และด้านค่าตอบแทน (สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ในด้านการให้รางวัลและการลงโทษ) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กรด้วยเช่นกัน

สำหรับสมมติฐานที่ 1.6, 1.8 และ 1.9 นั้น เนื่องจากงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านนี้ยังมีน้อย อีกทั้งยังไม่พบการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกกับความผูกพันต่อองค์กรในด้านนี้โดยตรง แต่จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกขององค์ประกอบด้านที่เหลือมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กรเช่นกัน โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1.6 พบว่าการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกด้านความขัดแย้งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร ($r = 0.353, p < 0.01$) เนื่องจากการที่พนักงานรู้สึกมั่นใจว่าองค์กรของตนมีการยอมรับการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างได้ โดยผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานยินดีรับฟังความคิดเห็นที่ต่างต่างนั้นเพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไขการทำงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นสมาชิกคนหนึ่งขององค์กรที่มีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างเปิดเผย อีกทั้งพนักงานยังเกิดความรู้สึกว่าตนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมกับองค์กรได้ด้วยเช่นกัน ส่งผลให้พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรนั่นเอง

สมมติฐานที่ 1.8 พบว่าการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกด้านการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร ($r = 0.627, p < 0.01$) เนื่องจากการที่พนักงานตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งที่มีค่าขององค์กร มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความจงรักภักดีต่อองค์กรที่ตนทำงานอยู่ ทำให้พนักงานเกิดความผูกพันต่อองค์กรเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นกัน

และสมมติฐานที่ 1.9 พบว่าการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกด้านความเสี่ยงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร ($r = 0.543, p < 0.01$) ด้วยเหตุว่าการที่พนักงานรู้สึกว่าองค์กรสามารถยอมรับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้จากการปฏิบัติงานของตน ทำให้พนักงานรู้สึกถึงความปลอดภัยและความอุ่นใจในการทำงาน ส่งผลต่อการมีความผูกพันต่อองค์กร ดังนั้น

จากผลการศึกษาวิจัยข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า หากพนักงานมีการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก จะส่งผลให้พนักงานมีความผูกพันต่อองค์การเช่นกัน

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ

จากการศึกษาพบว่า การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.434 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในทุกด้าน (สมมติฐานที่ 2.1 – 2.4) กล่าวคือ การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในด้านพฤติกรรมของตนเอง ($r = 0.316, p < 0.01$) ด้านพฤติกรรมต่อกลุ่ม ($r = 0.284, p < 0.01$) ด้านพฤติกรรมขององค์การ ($r = 0.457, p < 0.01$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของปิยะดา ศรีปทุม (2548) ที่พบว่า บรรยากาศองค์การโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในด้านการให้ความร่วมมือ (civic virtue) (สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ในด้านพฤติกรรมขององค์การ ด้านการมีส่วนร่วมในองค์การ (Participation in group activities) การส่งเสริมชื่อเสียงขององค์การ (Promotion Company) และการแสดงความคิดเห็น (Voice)) นอกจากนี้ การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของด้านพฤติกรรมต่อสังคม ($r = 0.364, p < 0.01$) เช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการที่พนักงานมีพฤติกรรมอันเป็นประโยชน์นอกเหนือจากภาระหน้าที่ที่องค์การได้มอบหมายให้ นั่นคือ องค์การต้องมีสภาพแวดล้อมภายในองค์การที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ของพนักงาน ให้พนักงานมีความรู้สึกสะดวกสบายในการทำพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ และทำให้พนักงานรู้สึกว่าตนได้รับความเป็นธรรมจากองค์การ ทั้งในด้านการได้รับผลตอบแทน การได้รับสวัสดิการ และการได้รับผลประโยชน์ต่างๆ จากองค์การ (สุพานี สฤญวานิช, 2549, น.12) ดังนั้นจากผลการศึกษาวิจัย สามารถสรุปได้ว่า หากพนักงานมีการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกในระดับสูง จะส่งผลให้พนักงานมีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การอยู่ในระดับสูงเช่นกัน

สมมติฐานที่ 3 ความผูกพันต่อองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ความผูกพันต่อองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.292 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ปัทมวรรณ ชูสาย (2547) พบว่า ความผูกพันต่อองค์การทั้งในด้านจิตใจ ด้านการคงอยู่กับองค์การ และด้านบรรทัดฐาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ โดยเมื่อ แยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความผูกพันต่อองค์การในทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ กล่าวคือตามสมมติฐานที่ 3.1 พบว่าความผูกพันต่อ องค์การด้านจิตใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ($r = 0.268, p < 0.01$) และในสมมติฐานที่ 3.3 พบว่าความผูกพันต่อองค์การด้านบรรทัดฐานมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ($r = 0.259, p < 0.01$) นั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรมน เดชเมธาวีพงศ์ (2544) ที่พบว่าความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ ด้านจิตใจ และด้านบรรทัดฐานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของ องค์การ อาจเนื่องจากความผูกพันต่อองค์การด้านจิตใจ เป็นอารมณ์ ความรู้สึกผูกพันของ พนักงานที่มีต่อองค์การ โดยรู้สึกว่าเป็นสมาชิกคนหนึ่งขององค์การ และมีความปรารถนาที่จะ เป็นสมาชิกขององค์การตลอดไป ประกอบกับความผูกพันต่อองค์การด้านบรรทัดฐานนั้น กล่าวถึง ความรู้สึกผูกพันต่อองค์การอันเกิดจากภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ หรือความรู้สึกว่าองค์การมี บุญคุณกับตน จึงส่งผลให้พนักงานมีพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การเพื่อให้องค์การของตนมี ความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น และตนสามารถทำงานอยู่ในองค์การได้ต่อไปนั่นเอง

สำหรับในสมมติฐานที่ 3.2 พบว่าความผูกพันต่อองค์การด้านการคงอยู่กับองค์การมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การด้วยเช่นกัน ($r = 0.114, p < 0.05$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของปัทมวรรณ ชูสาย (2547) ดังกล่าวข้างต้น และผล การศึกษาวิจัยของเพ็ญภัทร์ เจริญพิทยา (2546) ที่พบว่าพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของ องค์การด้านพฤติกรรมทำให้ความร่วมมือกับองค์การ (Civic virtue) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความผูกพันต่อองค์การด้านการคงอยู่กับองค์การ เนื่องจากความผูกพันต่อองค์การด้านการคงอยู่ กับองค์การ เป็นความผูกพันต่อองค์การที่เกิดจากการตระหนักในการจ่ายค่าตอบแทนแลกเปลี่ย นกับการคงอยู่ในองค์การ ซึ่งส่งผลให้พนักงานมีพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การนอกเหนือจาก ภาระหน้าที่ที่องค์การมอบหมาย เพื่อให้องค์การสามารถดำเนินกิจการได้ต่อไป และส่งผลให้ตน ได้รับการจ่ายค่าตอบแทนต่อไปด้วยเช่นกัน ดังนั้นจากผลการศึกษาวิจัย สามารถสรุปได้ว่า หาก พนักงานมีความผูกพันต่อองค์การอยู่ในระดับสูง ย่อมส่งผลให้พนักงานมีพฤติกรรมการเป็น สมาชิกที่ดีขององค์การในระดับสูง

สมมติฐานที่ 4 การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก ความผูกพันต่อองค์การ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกสามารถทำนายพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การได้ร้อยละ 18.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก และความผูกพันต่อองค์การ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การได้เพียงบางส่วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อองค์การโดยรวมกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การนั้นมีค่าค่อนข้างต่ำ คือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.292 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกโดยรวมกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การนั้นมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.434 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอาจส่งผลให้ความผูกพันต่อองค์การ ไม่สามารถรวมกับการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกมาทำนายพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การได้ ประกอบกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยกับพนักงานจากหลากหลายองค์การ ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อาจส่งผลให้พนักงานมีความรู้สึกผูกพันต่อองค์การในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปไม่เหมือนในงานวิจัยที่ผ่านมา ที่ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจากองค์การใดหนึ่งเพียงแห่งเดียวเท่านั้น อีกทั้งอาจเนื่องจากการที่พนักงานจะมีความผูกพันต่อองค์การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การได้นั้นเกิดจากการที่พนักงานรับรู้ว่าคุณค่าที่ได้รับจากองค์การ ทั้งในด้านการให้ค่าตอบแทน และสวัสดิการต่างๆ ที่ตรงกับความต้องการของพนักงาน (สุพานี สุภานุวานิช, 2549, น.12) ด้วย ดังนั้นจากผลการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่า เมื่อพนักงานมีการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกโดยรวมในระดับสูง จะส่งผลให้พนักงานมีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในระดับสูงขึ้น โดยหากพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าองค์ประกอบของการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การนั้น ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านความขัดแย้ง (Conflict) ด้านการเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ (Identity) ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) ด้านความเสี่ยง (Risk) และด้านการให้รางวัลและการลงโทษ (Reward and Punishment) ตามลำดับ โดยทั้ง 5 องค์ประกอบนี้สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การได้ร้อยละ 28.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

จากผลการทดสอบสมมติฐานและการอภิปรายผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะบางประเด็นจากผลการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรต่อไป

1. จากผลการศึกษาระดับการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวก พบว่า พนักงานในองค์กรวิสาหกิจขนาดย่อม ประเภทอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก ในกลุ่มผู้ผลิตที่ใช้เม็ดพลาสติกเป็นวัตถุดิบในการผลิต และกลุ่มผู้ผลิตที่ใช้ฟิล์มพลาสติกเป็นวัตถุดิบในการผลิต ที่มีจำนวนพนักงานในองค์กรตั้งแต่ 25 – 50 คน ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่าพนักงานที่มีการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกในระดับสูง จะส่งผลให้พนักงานมีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ดังนั้นองค์กรจึงควรปรับปรุงองค์กรเพื่อให้พนักงานมีการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกในระดับสูงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความขัดแย้ง (Conflict) ด้านการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร (Identity) ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) ด้านความเสี่ยง (Risk) และด้านการให้รางวัลและการลงโทษ (Reward and Punishment) ที่ส่งผลต่อการทำนายพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรได้ร้อยละ 28.1 ทั้งนี้หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพนักงานในองค์กรวิสาหกิจขนาดย่อม ประเภทอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติกนี้มีการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกด้านความขัดแย้ง (Conflict) ด้านการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร (Identity) ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) และด้านการให้รางวัลและการลงโทษ (Reward and Punishment) อยู่ในระดับดีปานกลาง ดังนั้นองค์กรควรส่งเสริมให้พนักงานมีการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกอยู่ในระดับดียิ่งขึ้น โดยในด้านการให้รางวัลและการลงโทษ (Reward and Punishment) นั้นองค์กรควรเสริมสร้างให้พนักงานทราบถึงความยุติธรรมในการให้ค่าตอบแทน การให้สวัสดิการ การให้รางวัล การเลื่อนขั้น รวมไปถึงการลงโทษที่เท่าเทียมกันสำหรับด้านความขัดแย้ง (Conflict) องค์กรควรเสริมสร้างให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าองค์กรยอมรับทุกความคิดเห็นของพนักงานที่แตกต่างกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานผลิตสูงสุดเป็นต้น

2. จากการศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความผูกพันต่อองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารควรสร้างให้พนักงานเกิดความผูกพันต่อองค์กรในระดับสูงมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนพนักงานที่มีทักษะ ประสิทธิภาพ และความสามารถในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อ

องค์การ ดังนั้นผู้บริหารควรสร้างให้พนักงานมีการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกเพิ่มมากขึ้น เช่น การรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกด้านความรับผิดชอบ โดยผู้บริหารควรมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความรู้และความสามารถของพนักงานแต่ละคนในองค์การของตน อีกทั้งมีการบอกถึงขอบเขตความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน หรือการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกด้านการสนับสนุน ผู้บริหารควรให้ความไว้วางใจต่อพนักงานของตน รวมไปถึงการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานให้ประสบความสำเร็จ เป็นต้น เพื่อให้พนักงานมีการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกในระดับสูงยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้พนักงานมีความผูกพันต่อองค์การเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน

3. จากการศึกษาในระดับการมีพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การโดยรวมอยู่ในระดับสูง แต่หากพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่าพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในด้านพฤติกรรมต่อกลุ่มนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารควรทำให้พนักงานมีพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในด้านพฤติกรรมต่อกลุ่มอยู่ในระดับที่สูงขึ้น โดยอาจใช้วิธีการมอบหมายงานกลุ่มเพิ่มมากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้พนักงานเกิดความร่วมมือระหว่างกันในการทำงาน อีกทั้งยังทำให้พนักงานมีความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันเพิ่มมากขึ้น และยังเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์การอีกทางหนึ่งเช่นกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การวิจัยในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก ความผูกพันต่อองค์การ และพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การมีความต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะบางประเด็นเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่มีจำนวนพนักงานในโรงงานจำนวนเกินกว่า 100 คนขึ้นไป เพียงแห่งเดียว เพื่อเปรียบเทียบลักษณะความสัมพันธ์ของการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก ความผูกพันต่อองค์การ และพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในองค์การขนาดเล็กหลายแห่ง กับในองค์การขนาดใหญ่เพียงแห่งเดียว

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก ความผูกพันต่อองค์การ และพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในตำแหน่งงานที่แตกต่างกันออกไป ในองค์การเดียวกัน เพื่อหาวิธีในการส่งเสริมให้พนักงานมีพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในแต่ละตำแหน่งงานอย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เนื่องจากในการศึกษาวิจัยในประเทศจีน พบว่าตำแหน่งงานบางตำแหน่ง เชื้ออำนาจต่อการแสดงพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การใน

บางด้านมากกว่าตำแหน่งอื่น เช่น พนักงานฝ่ายการตลาด จะมีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีในด้านการส่งเสริมชื่อเสียงขององค์กร (Promotion Company) ในระดับที่สูงกว่าพนักงานในสายการผลิต เหตุผลเนื่องจากพนักงานฝ่ายการตลาดต้องสร้างสนับสนุน และรักษาภาพลักษณ์ขององค์กรเพื่อให้ลูกค้าเกิดความไว้วางใจต่อองค์กร ทำให้ลูกค้ามีการสั่งงานให้กับองค์กรต่อไปนั่นเอง (Jiing-Lih Farh et al., 2001, p.17)

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตในอุตสาหกรรมอื่น เช่น การเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมผลิตประเภทโลหะ หรือเหล็ก, อุตสาหกรรมทำกระดาษ เป็นต้น หรือควรศึกษาเปรียบเทียบกับองค์กรในลักษณะอื่นที่แตกต่างกันออกไปอย่างชัดเจน เช่น องค์กรของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้เห็นลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวก ความผูกพันต่อองค์กร และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

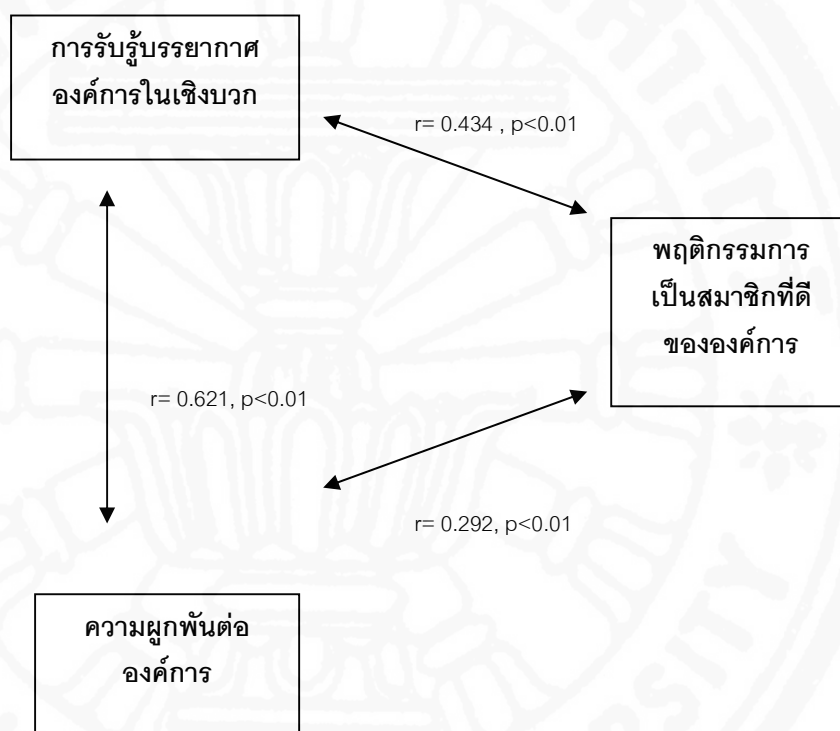
4. จากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ส่งผลต่อสภาพการคงอยู่ขององค์กร โดยเฉพาะในองค์กรวิสาหกิจขนาดย่อมนั้นบางแห่งต้องถูกปิดกิจการไปในภาวะเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ เช่นนี้ ส่งผลให้การเก็บข้อมูลตามที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามเขตในจังหวัดกรุงเทพมหานคร บางเขตไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบตามที่ได้สุ่มตัวอย่างไว้ ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปอาจต้องคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจที่อาจส่งผลต่อสภาพการคงอยู่ขององค์กรที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยเช่นกัน

5. จากผลการวิจัยพบว่า การรับรู้บรรยากาศขององค์กรในเชิงบวก ความผูกพันต่อองค์กร และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรนั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในทางบวก โดยสามารถเขียนเป็นแผนภาพสรุปได้ดังนี้

แผนภาพที่ 5.1

แสดงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก

ความผูกพันต่อองค์การ และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ

จากแผนภาพที่ 5.1 ข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก ความผูกพันต่อองค์การ และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ โดยหากมีการนำตัวแปรทั้งสามตัวดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคต อาจทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวก และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ โดยมีความผูกพันต่อองค์การเป็นตัวแปรสื่อ หรือการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อองค์การและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ โดยมีการรับรู้บรรยากาศองค์การในเชิงบวกเป็นตัวแปรสื่อ เพื่อสามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสามได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น